

20

sammen

Det er 20 år siden, at Cypern, Estland, Letland,
Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien,
Tjekkiet og Ungarn blev medlemmer af EU

20 år sammen - Det er 20 år siden, at Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn blev medlemmer af EU

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Kommunikation
1049 Bruxelles
BELGIEN

PDF ISBN 978-92-68-14741-2 doi: 10.2775/399325 NA-09-24-244-DA-N

Europa-Kommissionen er ikke ansvarlig for nogen følger af videreanvendelsen af denne publikation.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024

© Den Europæiske Union, 2024

Kommissionens politik for videreanvendelse er gennemført ved Kommissionens afgørelse 2011/833/EU af 12. december 2011 om videreanvendelse af Kommissionens dokumenter (EUT L 330 af 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Medmindre andet er angivet, er videreanvendelse af dette dokument tilladt under en Creative Commons Kreditering 4.0 International (CC BY 4.0)-licens (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Det betyder, at videreanvendelse er tilladt, med passende kildeangivelse og angivelse af eventuelle ændringer.

Ved enhver anvendelse eller gengivelse af elementer, der ikke ejes af Den Europæiske Union, kan det være nødvendigt at indhente tilladelse direkte fra de respektive rettighedshavere.

FOTOS

Alle billeder © Den Europæiske Union, medmindre andet er angivet.

Indholdsfortegnelse

Flere muligheder for borgerne og en bedre livskvalitet	4
Øget vækst, beskæftigelse og velstand	6
Styrket konkurrenceevne for den europæiske industri og vigtige sektorer	8
Investeringer i vores Union	10
Fremme af innovation og forskning	12
Solidaritet	13
Styrkelse af Europas rolle i verden	15

For tyve år siden blev vores europæiske familie forøget. Den 1. maj 2004 blev borgerne i Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn borgere i EU. Fra den ene dag til den anden opstod der en større politisk, økonomisk og kulturel Union, der strækker sig fra Tallinn til Lissabon og fra Dublin til Nicosia. Bulgarien, Rumænien og Kroatien tiltrådte vores Union nogle år senere og gjorde den endnu stærkere.

Den Europæiske Union har i de seneste to årtier forandret sig i et bemærkelsesværdigt tempo. 450 millioner europæere nyder nu den fri bevægelighed i en større Union. Borgerne har mere vidtrækkende rettigheder og friheder. Demokratiet og retsstatsprincippet er styrket, selv om de til tider er blevet sat på prøve. Og både borgere og virksomheder har fået flere muligheder.

Med den store udvidelse i 2004 er EU blevet et af de største indre markeder i verden. Vi har været vidne til vækst og velstand. Takket være EU-investeringer og -midler er der i løbet af de seneste 20 år i alle 27 medlemsstater opbygget moderne infrastrukturer og forbindelser, der binder kontinentet sammen. Det europæiske samfund har nydt godt af flere innovationer, offentlige og private investeringer, fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser, kapital og personer, højere standarder og bedre muligheder.

Men det har ikke altid været nemt. De nye medlemsstater har skullet tilpasse sig nye regler i alle sektorer. Selv om de fik nye muligheder og adgang til et større marked, blev de ikke desto mindre stillet over for en øget konkurrence. Visse sektorer i de gamle medlemsstater var også nødt til at tilpasse sig. I den forbindelse er Den Europæiske Union godt rustet til at sikre retfærdighed og tilpasse sig disse forandringer. Forskellige fonde og støtteinstrumenter – herunder samhørighedsfondene – har bidraget til at sikre, at ingen lades i stikken.

Udvidelsen har været en succeshistorie. Den har hjulpet medlemsstaterne med bedre at klare europæiske og globale udfordringer. Selv om finanskrisen, covid-19-pandemien, Ruslands aggression mod Ukraine og senest krigen i Mellemøsten til tider har sat EU's sammenhold på prøve, har vores udvidede Union altid formået at tage udfordringerne op og skabe resultater.

Med de 10 medlemsstater, der tiltrådte for to årtier siden, er EU i dag stærkere. Og hvert enkelt land står takket være EU-medlemskabet bedre.

Ifølge Eurobarometer-undersøgelsen mener i gennemsnit **79 % af borgerne i de medlemsstater, der tiltrådte Unionen i 2004**, at medlemskabet af EU har været til gavn for deres land.

Ligeledes mener **70 % af borgerne i de 15 lande, der allerede på daværende tidspunkt var medlemmer af EU**, at EU-medlemskabet har været gavnligt (sammenlignet med 53 % i 2004).

© FREDERICK FLORIN/AFP via Getty Images

Flere muligheder for borgerne og en bedre livskvalitet

Udvidelsen har givet borgerne fra alle medlemsstater flere muligheder for at studere og arbejde i andre lande i Den Europæiske Union. Siden 2004 har mere end 2,7 millioner borgere fra de 10 lande benyttet sig af muligheden for at studere og undervise i udlandet. Samtidig har mere end 600 000 unge fra andre EU-lande takket være Erasmus+ programmet kunnet studere på universiteterne i disse medlemsstater.

Ud af de 10 medlemsstater, der tiltrådte i 2004, er ni fuldgældige medlemmer af Schengenområdet, som er det største område med fri bevægelighed i verden, og som gør det muligt at rejse gnidningsløst og sikkert. Arbejdet med at integrere Cypern yderligere

i Schengenområdet fortsætter under hensyntagen til landets særlige omstændigheder.

Samtidig har medlemsstaterne gennem fælles regler, operationelt samarbejde og EU-støtte arbejdet mere effektivt sammen om at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet, f.eks. narkotikahandel, hvidvaskning af penge og onlinekriminalitet.

I løbet af de seneste 20 år har Den Europæiske Union også gjort betydelige fremskridt,

navnlig på områderne sociale rettigheder, sundhed og miljøbeskyttelse, affaldshåndtering, forbrugerrettigheder og produktsikkerhed, og har således bidraget til at forbedre borgernes livskvalitet generelt. De 10 lande, der tiltrådte i 2004, har ikke blot nydt godt af disse højere standarder, men har også været med til at præge dem. En bedre naturbeskyttelse, renere luft i byerne, og en bedre beskyttelse af privatlivets fred i hele Unionen er resultatet heraf.

Siden 2004 har mere end 2,7 millioner unge fra de 10 medlemsstater deltaget i Erasmus+-programmet.

Siden tiltrædelsen af EU har de 10 medlemsstater øget deres genanvendelse af kommunalt affald. Fra 2004 til 2022 har bl.a. Slovakiet, Litauen, Slovenien og Letland øget deres genanvendelsesprocenter med over 40 procentpoint.

I løbet af 20 år er den gennemsnitlige forventede levetid i de lande, der tiltrådte EU i 2004, steget fra 75 til 79 år, hvorved den næsten er nået op på gennemsnittet for EU-27, som er 81 år.

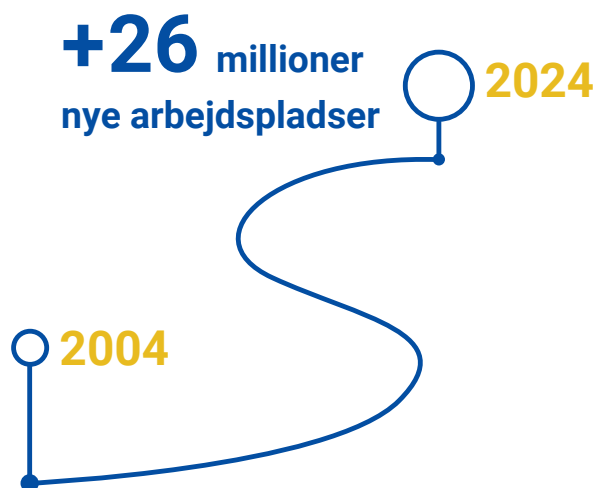
I de lande, der tiltrådte Den Europæiske Union for 20 år siden, er tilfredsheden med livet ifølge den seneste Standard Eurobarometer-undersøgelse steget fra 68 % i 2004 til 89 % i 2024.

Øget vækst, beskæftigelse og velstand

I løbet af de seneste 20 år er EU's økonomi på trods af den globale økonomiske tilbagegang vokset med 27 %. De lande, der tiltrådte vores Union i 2004, har oplevet en betydelig økonomisk vækst. Polens og Maltas økonomier er f.eks. mere end fordoblet. Slovakiets økonomi er vokset med 80 %. **Økonomierne i alle nyere medlemsstater nærmer sig støt og roligt EU-27-gennemsnittet.**

Men også i de lande, der allerede var medlemmer ved udvidelsen i 2004, er væksten og velstanden steget. Den spanske eksport til de 10 lande er fordoblet i løbet af de seneste 20 år. Den italienske varehandel med disse lande er øget med 77 % i samme periode. Også handelsforbindelserne mellem Litauen og Sverige er styrket væsentligt. På mindre end to årtier er varebevægelserne inden for EU vokset over 40 %.

Og borgerne har kunnet se denne vækst med deres egne øjne. Fra 2004 til 2023 er reallønnen i de 10 stater fordoblet. Samtidig er fattigdommen halveret. **Ud af de 26 millioner nye arbejdspladser, der er opstået i hele EU i løbet af de seneste 20 år, er 6 millioner blevet skabt i de 10 nye EU-medlemsstater.**

Økonomierne i de 10 medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004, har været kendetegnet ved en vedvarende økonomisk vækst: I Estland voksede bruttonationalindkomsten (BNI) i gennemsnit med over 8 % om året, mens den i Polen, Slovakiet, Malta og Letland i gennemsnit voksede med over 7 %.

Det gennemsnitlige BNP pr. indbygger i de 10 medlemsstater steg fra 59 % af gennemsnittet i EU-27 i 2004 til 81 % i 2022.

Andelen af mennesker, der er berørt af fattigdom og social udstødelse, er faldet betydeligt i disse medlemsstater, fra 37 % i 2005 til 17 % i 2020. Andelen af børn i risiko for fattigdom faldt i samme periode fra 41 % til 17 %.

Andelen af personer i alderen 25-34 år med en videregående uddannelse er siden tiltrædelsen steget med næsten 20 procentpoint i de 10 medlemsstater.

Syv af disse 10 medlemsstater har indført euroen. Slovenien indførte som den første euroen i 2007, og Litauen fulgte trop i 2015. Dette har gjort det muligt for flere virksomheder og borgere at nyde godt af alle fordelene ved det indre marked uden valutakursrisici.

Styrket konkurrenceevne for den europæiske industri og vigtige sektorer

Fra den polske elektroniksektor til tyske bilfabrikanter er industrien vokset på grund af de stordriftsfordele, som et udvidet indre marked giver. Den europæiske industri har fået bedre adgang til vigtige produktionsmaterialer såsom kritiske råstoffer. Virksomhederne kan nu nemt indkøbe kobber i Cypern, kobolt i Tjekkiet, sjældne jordarter i Litauen og nikkel i Slovakiet.

Med det større antal medlemmer af EU er også afsætningsmarkedet for landbrugsfødevarer vokset, hvorved borgerne nu har et større udvalg af kvalitetsprodukter at vælge imellem. De 10 nye medlemsstater har øget EU's landbrugsmæssige diversitet med forskellige landbrugstraditioner, afgrøder, husdyr og produkter af høj kvalitet. **Værdien af landbrugsproduktionen i disse lande er i løbet af de seneste to årtier tredoblet og udgør nu mere end 68 mia. EUR.**

“Værdien af landbrugsproduktionen i de 10 medlemsstater er i løbet af de seneste to årtier tredoblet og udgør nu mere end 68 mia. EUR.”

© NurPhoto via Getty Images

“Fra den polske elektroniksektor til tyske bilfabrikanter er industrien vokset på grund af de stordriftsfordele, som et udvidet indre marked giver.”

Adgangen til et større indre marked har haft en positiv indvirkning på den europæiske industri. Mellem 2004 og 2022 fordoblede Slovakiet sin produktion af basismetaller, mens Tjekkiet mere end fordoblede sin produktion af papirartikler.

Med den fælles landbrugspolitik har EU bidraget til at modernisere landbrugs- og fødevarerindustrien i de 10 medlemsstater.

Europæerne har nu adgang til flere fødevarer og landbrugsprodukter af høj kvalitet fra hele EU. Mere end 280 produkter fra de 10 lande – lige fra vine fra Gozo til fermenteret kål fra Slovakiet – er blevet føjet til EU's liste over produkter med en beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Investeringer i vores Union

I løbet af de seneste 20 år har EU investeret betydeligt i infrastruktur for at forbedre leve- og arbejdsvilkårene i Europa – fra motorveje til rørledninger, offentlig transport, konnektivitet, datacentre og grænseoverskridende infrastruktur.

Europas transportforbindelser er blevet udvidet og forbedret og forbinder nu alle dele af kontinentet. Således har f.eks. Slovenien nu et udvidet elektrificeret jernbanenet, og EU's investeringer har endvidere bidraget til en udvidelse af metrolinjerne i Ungarn. Og mange flere projekter er på vej – f.eks. vil Rail Baltica forbinde de baltiske stater med resten af Europa og styrke forbindelserne mellem Finland og andre EU-lande.

Vores integrerede energimarked – med sammenkoblede elnet mellem Malta og Italien og gasforbindelser mellem Danmark og Polen – har gjort os bedre rustet til at modstå kriser, som f.eks. da Rusland reducerede gasleverancerne. EU-landene har arbejdet sammen om at gøre vores energiforsyning mere sikker og bæredygtig, fremme omstillingen til ren energi og mindske afhængigheden af russiske fossile brændstoffer.

“Rail Baltica vil forbinde de baltiske stater med resten af Europa.”

Takket være betydelige EU-investeringer er dækningen med højhastighedsbredbåndsnet og internetadgangen forbedret væsentligt i hele EU. Digitale frontløbere såsom Estland bidrager til udviklingen af banebrydende løsninger inden for e-forvaltningstjenester. Overalt i Europa har millioner af mennesker fået adgang til 5G-nettet. Desuden har alle EU-borgere nydt godt af afskaffelsen af roaminggebyrer for mobiltelefoni, idet opkald eller beskeder under rejser i de 27 medlemsstater ikke længere giver anledning til ekstra omkostninger. EU's investeringer bidrager desuden til yderligere at forbedre konnektiviteten og netmodstandsdygtigheden, f.eks. gennem det nye fiberoptiske kabel, der forbinder Sverige og Finland med de baltiske lande.

Og nu går vi et skridt videre. **Inden for rammerne af NextGenerationEU, der har en værdi på over 800 mia. EUR, finansieres hundredvis af projekter, lige fra havvindmølleparker til eldrevne tog og fra avancerede digitale tjenester til lægecentre i verdensklasse, hvilket skaber arbejdspladser af høj kvalitet i alle 27 medlemsstater.**

Eftersom det strategiske miljø omkring os er under konstant forandring, og Europa er nødt til at styrke sit forsvar, deltager alle medlemsstater i indsatsen – fra forsvarsforskning i Estland til udvikling af luftfartøjer i Sverige og produktion af ammunition i Polen.

Med støtte fra fondene under EU's samhørighedspolitik og Connecting Europe-faciliteten **er Europas transportnet blevet omdannet og udbygget.** Motorvejsnettets længde er i de seneste to årtier tredoblet i Polen, Ungarn og Slovakiet. Siden 2004 er Litauens jernbanenet vokset med 200 km.

I løbet af de seneste 20 år har EU formået at forbedre energieffektiviteten i sin økonomi. Som helhed har EU reduceret energiintensiteten i sin økonomi med næsten 33 %. De 10 medlemsstater har opnået endnu bedre resultater og har reduceret deres økonomiers energiintensitet med over 40 %.

Fremme af innovation og forskning

I de seneste 20 år har Den Europæiske Union opnået talrige forskningsgennembrud og leveret kreative innovationer, f.eks. inden for sygdomsforebyggelse og kræftbehandling.

Mange af disse har fundet sted i de 10 nye EU-lande eller er resultatet af et samarbejde mellem forskere fra gamle og nyere medlemsstater med finansiell støtte fra EU.

Ungarske og franske videnskabsfolk modtog nobelprisen i fysik for deres opfindelser af eksperimentelle metoder indenfor attosekundvidenskab. Fra Letland til Spanien har akademikere arbejdet tættere sammen, f.eks. om at øge vores viden om genomer.

“I de seneste 20 år har Den Europæiske Union opnået talrige forskningsgennembrud og leveret kreative innovationer.”

Tjekkiet, Ungarn, Italien, Tyskland og andre lande samarbejder om at opbygge **verdens største og mest avancerede infrastruktur for højeffekt laser**.

Solidaritet

Fra oversvømmelser til skovbrande og fra jordskælv til medicinske nødsituationer har de 27 medlemsstater ydet afgørende bistand til hinanden i tilfælde af katastrofer.

Inden for rammerne af EU-civilbeskyttelsesmekanismen har alle EU-lande i løbet af de seneste 20 år ydet støtte i og uden for Europa. Der er utallige eksempler på dette. Fem medlemsstater kom Ungarn til undsætning i kølvandet på de pludselige kraftige oversvømmelser i 2010. I sommeren 2022 kom østrigske brandmænd Slovenien til hjælp, da landet stod overfor ødelæggende naturbrande. Og sidste år deltog specialister fra Slovakiet i bekæmpelsen af de hidtil usete naturbrande i Grækenland.

Siden den første dag i Ruslands angrebskrig mod Ukraine har EU's medlemsstater arbejdet sammen om at yde støtte til det ukrainske folk. Logistikknodepunkterne i Polen, Slovakiet og Rumænien har bidraget til at kanalisere bistand fra hele Unionen. EU har indrømmet mere end 4,1 millioner ukrainske flygtninge midlertidig beskyttelse, hvoraf næsten 1,7 millioner huses af de medlemsstater, der tiltrådte i 2004.

EU's medlemsstater har arbejdet sammen om at mobilisere nødhjælp til andre lande og hinanden og har imødekommet mere end 700 anmodninger om bistand, der siden 2004 er fremsat gennem EU-civilbeskyttelsesmekanismen.

Medicinsk udstyr fra **rescEU-beredskabslagrene** i Ungarn, Polen, Litauen og Slovenien samt indsatsklare brandslukningsfly i Cypern og helikoptere i Tjekkiet **har gjort det muligt for EU hurtigt at yde støtte til alle 27 medlemsstater.**

Polen er hjemsted for EU's center for medicinsk evakuering af ukrainske patienter, der har behov for akut behandling. Indtil videre **er mere end 3 200 personer blevet overført til hospitaler over hele Europa for at modtage specialiseret sundhedspleje.**

Cypern står i spidsen for den maritime korridor, gennem hvilken der kanaliseres humanitær bistand til det palæstinensiske folk.

Styrkelse af Europas rolle i verden

I løbet af de seneste 20 år er Europas stemme på den internationale scene blevet stærkere – hvad enten det drejer sig om globale tiltag for at bekæmpe klimaændringer, bekæmpe pandemien eller fremme demokratiet.

Udvidelsen med 10 nye medlemsstater har styrket vores økonomiske magt på verdensplan. Det større indre marked har gjort EU til en endnu mere attraktiv handelspartner, hvorved vi har kunnet skabe nye muligheder i udlandet. Siden 2004 er vores globale internationale handel vokset med 3 billioner EUR og nåede i 2023 op på 5 billioner EUR.

Den større Union har også styrket Europas rolle som førende donor af humanitær bistand. Humanitær bistand fra EU, hvad enten det er i Ukraine, Gaza eller Sudan, ydes af hjælpearbejdere fra hele EU, herunder bl.a. polske ikkestatslige organisationer, tjekiske humanitære partnere og cypriotiske hjælpearbejdere.

“Med 27 medlemsstater er EU blevet en stærkere geopolitisk aktør.”

Udvidelsen har fremmet velstand, styrket demokratiet og sikret stabilitet i hele Unionen. **Og med 27 medlemsstater er EU blevet en stærkere geopolitisk aktør.**

Den Europæiske Unions
Publikationskontor

